

га могат да разменят местата си в зависимост от гледната точка или целта на изследователя. В едни случаи промените в цените на стоките се третират като фактор (причина) за повишено или намалено потребителско търсене, докато в други съотношението между търсенето и предлагането се третира като фактор за промени в цената на стоките. Това става възможно поради факта, че между цените на стоките и търсенето и предлагането съществуват реални взаимосвързани влияния. Те могат да бъдат изследвани от различни зрителни ъгли и в различни аспекти, в зависимост от конкретните цели и задачи на изследването.

Други видове връзки нямат характер на причинно-следствени, но между тях съществуват взаимодействия от друг характер. Към тях принадлежат например функционалните, структурните, организационните и другите връзки, характерни за социално-икономическата система като цяло или за отделните ѝ компоненти. Затова в икономическия анализ се интересуваме не само от каузалните връзки и техните конкретни количествени ефекти за социалната практика, но и от структурните, функционалните и другите връзки и взаимодействия. Те, както е известно, са интересни сами за себе си с оглед потребностите на социалното управление, но понякога се използват и като „инструменти“, като методологически подходи и решения при изследване на връзки и влияния, които иначе са недостъпни за пряко изследване. Такъв е по същество известният принцип на „черната кутия“, предназначен за процеси и явления, които не позволяват пряк достъп на изследователя до самите процеси и осъществяваните при тях сложни взаимодействия. За онова, което става вътре, се съди по „входа“ и „изхода“ на процеса. Така, като се изследват подадените на „входа“ ресурси или управленски решения и крайните резултати на „изхода“, се правят косвени оценки за факторите и техните конкретни влияния и ефекти върху протичащите процеси.

Целта на всяко изследване на връзките в социално-икономическата сфера е да се опознаят закономерностите и механизмите на взаимодействията между фактори и следствия, като се оценяват и конкретните количествени съотношения, пораждащи се при тяхното функциониране в реалната действителност. Така се създават предпоставки не само за оценката на конкретните ефекти от едни или други управленски въздействия върху обектите от действителността, но и за научнообосновани предвиждания за тяхното поведение в бъдещето. С тази цел се свързва и изследването на корелационните зависимости, характерни за социално-икономическата сфера.

Ще подчертаем, че в литературата и социалната практика не съществува единно становище, общоприети дефиниции и класи-